



CASTELL DE SANT MARTÍ SARROCA

# Vigia del Penedès

El castell i l'església us oferiran el tàndem característic del seu origen medieval. Però en aquesta generosa esplanada damunt sa roca també us hi esperen altres sorpreses agradables.

**L'AMABLE PUJADA** i el fàcil accés fins al castell us situaran entre la fortificació i l'església, imponents. La conquesta d'aquesta àmplia llotja natural us permetrà, a la vegada, gaudir de dues visions ben diferents de l'espai que us envolta: per una banda,

Penedès, i, per la banda oposada, la verticalitat esfereïdora del penya-segat de la riera de Pontons.

## El castell dels Santmartí

El vertiginós espadat que veureu damunt de la riera



oferia una defensa natural privilegiada que abans ja havien ocupat ibers i romans. Cap a l'any 984, la paret va fer decidir la construcció d'una torre que va evolucionar fins a convertir-se, amb els anys, en una important fortalesa.

L'impulsor de la seva construcció va ser Galí, fundador de la nissaga dels Santmartí, un llinatge poderós d'aquestes terres, però va ser el seu fill Guillem qui va aixecar el castell, entre finals del segle X i inicis del segle XI.

A la mort de Guillem, la seva vídua, Adelaida, i el seu gendre Mir Geribert, membre de la família comtal de Barcelona i autoproclamat príncep d'Olèrdola, van fer del conjunt una autèntica fortalesa. Va ser al segle XII quan l'hereu del castell, Arnau de Santmartí, que va arribar a ser governador del Penedès, després d'un atac per sorpresa dels almoràvits, va refer les altes muralles convertint-les en gairebé inexpugnables i va construir les estances nobles dins de l'edifici.

Cap al 1360, en temps de Pere el Cerimoniós, rei de la corona d'Aragó, el castell va ser propietat de la Casa de Barcelona. Després, va passar a la família dels Cervelló i va ser adquirit, a canvi del pagament d'uns deutes, per la Pia Almoina, que el va senyorejar fins al 1837. Durant la Guerra de Successió va resistir als atacs de les tropes de Felip V i va capitular una setmana després que ho fes Barcelona.

### L'església romànica de Santa Maria

Durant la visita, podreu observar que als voltants del castell encara hi ha restes d'edificacions, ja que, des

#### **SORTIM COM S'HI ARRIBA**

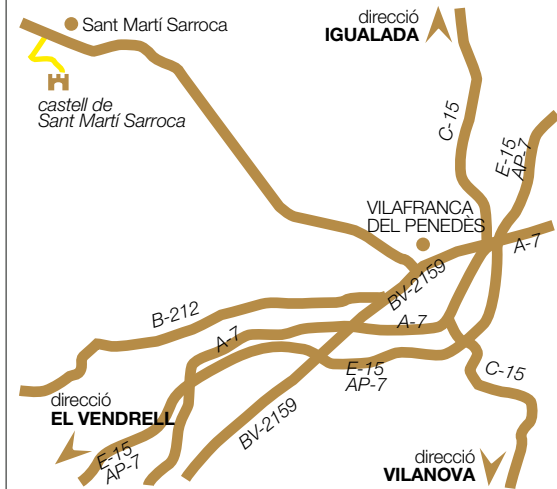


Des de Vilafranca del Penedès, agafeu la carretera que va cap a Sant Martí Sarroca. Quan arribeu a la població, preneu el trencall amb la indicació del castell, que us portarà fins a les muralles mateix de la fortalesa.

## Població disseminada



Al peu del castell i l'església s'estén el nucli de població principal del municipi de Sant Martí Sarroca, molt disseminat.



de la Baixa Edat Mitjana i fins al segle XIX, dins del recinte emmurallat s'hi va consolidar un nucli de població. Aquestes cases van ser l'origen de l'actual poble de Sant Martí Sarroca. El nucli va quedar malmès durant la primera guerra carlina i es va abandonar, així que el nou poble es va situar a extramurs i amb carrers que, com veureu, arriben fins a terreny pla. Quan visiteu aquest planell fortificat, no heu d'oblidar l'altra part del tàndem a què feiem referència: l'església romànica de Santa Maria. El temple va

### SORTIM RESTAURANT I ALLOTJAMENT

#### Restaurant Cal Recolons

Cuina casolana amb un toc de creativitat, que dona pas a plats com els farcellats de peus de porc i l'espatlla de be farcida al forn. Costa entre 35 i 40 €.

Camí d'en Pepet  
Teixidor, 1  
Sant Martí Sarroca  
Tel. 93 899 10 20

#### Cal Garguinyola

Masia adaptada per a l'allotjament rural amb les comoditats modernes. Té capacitat per a cinc persones. El cap de setmana costa uns 250 € i la setmana sencera de 500 a 600 €.

Barri Brugueres, s/n  
Sant Martí Sarroca  
Tel. 647 804 595 /  
628 822 720

ser erigit a finals del segle XII i va ser consagrat el 1204. Està construït sobre un edifici religiós anterior, del segle X. Hi veureu afegits d'estils posteriors, com el campanar octogonal, del segle XVI, construït damunt del cimbori, una capella barroca, una porta d'estil renaixentista a la façana oest i una capella neoclàssica. Va ser restaurat el 1906 per l'arquitecte



## XVIII Cicle de Música als Castells

**Castell de Calonge:** 24 d'agost, a les 22.30 h.  
Actuació de l'Orquestra de Cambra de l'Empordà.

**Castell de Montjuïc (Barcelona):** 28 d'agost, a les 22 h. Actuació de Carlota Miró, soprano; Adrià Vila, tenor, i Jordi Romero, piano.

i polític Josep Puig i Cadafalch, i l'absis es considera el millor del seu estil de totes les terres catalanes.

### Tot explorant el conjunt

En Josep Forcada, el vostre guia, us portarà pels diferents indrets d'aquest lloc i, a més de les estances de l'edifici, podreu visitar les diverses col·leccions arqueològiques i etnològiques que s'hi exposen. A les sales de la cuina, a la planta baixa, entre les peces que tindreu al vostre abast, hi veureu diferents troballes originàries de la primera ocupació del lloc: un monument funerari ibèric dels segles III-II aC, anomenat *La Venus del Penedès*, un cap de dona de pedra del segle I aC i una sèrie de làpides sepulcral romanes. També hi trobareu una peça que es pot considerar única: una sopera morisca de ceràmica de Manisses, del segle XV, decorada per dins i per fora, que es va trobar quan es restaurava l'església.

A les antigues quadres del recinte, originàries del segle XI, també hi podreu visitar una exhaustiva col·lecció d'eines del camp, fruit de les diverses donacions de famílies martiniqueses al llarg dels anys. ■

### Per saber-ne més

**Josep Forcada (guia del castell):** Tel. 93 899 16 69 / 660 952 017 // [www.santmartisarroca.net](http://www.santmartisarroca.net)

sortim **DE**   
**CONCURS**

### ETAPES MEDIEVALS

Tot sovint, quan es tracta de castells, parlem de la Baixa Edat Mitjana i l'Alta Edat Mitjana. A què es refereixen aquestes dues expressions? Envieu les respostes a [castells@castellscatalunya.com](mailto:castells@castellscatalunya.com), indicant el vostre nom. Els encertants rebreu un **2x1** per a la visita guiada al castell de Sant Martí Sarroca. **Solució del concurs anterior:** Un alou era una extensió de la terra sobre la qual un camperol tenia domini absolut, és a dir, per la qual no havia de pagar rendes ni prestar cap servei a cap senyor.